

take silne težave, kakor ne davnej tisti rihtar na Dolenskim, ki je imel v razglasu „Object-Veränderungen“ prestaviti, in ker te besede ni razumel, si ni mogel drugač pomagati, kakor de je „objehverenerunge“ prestavil, kar noben človek ni razumel.

Koliko županov pa je, ki le edini domači jezik znajo!

Vsim tem težavam in vsim pomotam se tedaj lahko pomaga, če se to spolni, kar vstava zapové, — če namreč vradije z ljudstvom v lepim domačim jeziku ustno in pismeno se pogovoré. Zato vprašamo: kdaj bojo kantonske poglavarstva v slovenskih krajih županijam slovensko dopisovati začele?

Ker se to vprašanje vpira na pritožbe od več strani, in ker sega v potrebe ljudstva, smo dolžni ga naznaniti z vošilam, de bi se pravične terjatve spolnile.

Smešna resnica

v županijskih zadevah.

Čevljar France K. je župana iz K.* pismeno prosil, da bi mu privolili, v ondašnje srenjo se vseliti in čevlje delati. Župan mu je na to takole odpisal: „Franc K. aus Land Mähren geboren Schumacher gessel bringt eine bithe vor die Gemeinde vorstande von K*. das im ein Beberb bewiliget werde. Wirth mit dem bedeiten abgeweisset, dass die Gemeinde Ratten sein nicht einverstanden.“*)

Iz tega se razvidi, kakšno čobodro bodo nekteri župani na Slovenskim skupej spravili, če bodo protivnike slovenskiga jezika poslušaje v njim neznanim nemškim jeziku pisarili, namest v svojim lepim domačim jeziku, kteriga razumejo, ki je po vstavi tudi kance-lijsko pravico zadobil.

Borovčan.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Spodnje Ložnice na Štajarskim. Čeravno so nam „Novice“ pretečeno spomlad posebno dobro létino prerokvale, se vunder pri nas silno slabo obnaša; krompír nam je čisto pognjil; sterneno žito nam je pa čisto toča en teden pred žetvo pobila, pa tudi kjer ni toča pobila, nimajo kaj; iz vinogradov ne bomo tudi nič imeli; kar je čez zimo ostalo, je pomladanska zmerzlina posmodila; zdaj pa toča. Ajdo nam je že S. kimovca, kar je imamo po naših ravninah, tudi čisto slana posmodila, tako de je še za seme ne bomo imeli. Tudi turšica se je pri nas slabo obnesla.

Iz Idrije. Tudi tukaj smo veselo dogodbo doživeli, da so nas namreč kvaterno nedeljo zvečer dobrovoljni gospodje in za svoj narod vnete gospodične v tukajšnjem gledišču s poslovenjeno igro: „Tat v mlinu,“ ali „Slovenec in Nemeč“ razveselili. Kako verlo so se obnašali, priča jednoglasna slava, ktera jim je od vsih strani ljudi natlačenega gledišča donéla. In kakega igravca ali kako igravko posebno povzdignuti bi se le reklo ostalim zašluženo čast kratiti. — Ena želja samo še ostane, ktero očitno izreči mi bodi dovoljeno: Ljubi slovenski gospodje in domoljube gospodične v Idrii! stopite še večkrat na gledišni oder s slovensko igro, ter pokažite svetu, da Idrija ni nemška, kakor jo nevedneži napak imenujejo, temuč slovenska, če ravno sta notri kaka dva gospoda, ki si na Slovenskim kruh služita in vendar ne čerkice slovenskega ne razumeta. —

Létina se je, kakor večidel povsod, tudi pri nas létas slabo obnesla. Z Bogam! Prifarski.

*) Lepo hvalo bojo županijski svetovavci temu županu skazali, de jih je podgane (Ratten) imenoval, še bolj se je pa gotovo čevljar zavzel slišati, de so mu županijske podgane prošnje zavergle.

Novičar iz mnogih krajev.

29. dan pret. m. so se cesar na Tiroljsko podali, ondi vstavljeno armado ogledat; pravijo, de jih ne bo do srede tega mesca na Dunaj nazaj. — Govori se, de bojo cesar spet nekterim jetnikom milostljivo prizanesli, ki so bili zavolj vdeleženja lanjskih in predlanjskih prekucij v ječo djani, namreč tistim, ki so dosihmal tretjino svoje kazni v ječi prestali. Tudi 160 Ogram, ki so v Carigrad na Turško bežali, je neki pripušeno, v svojo domovino nazaj priti. Košut je hudo zbolel na pèrsni in želodčni bolezni. — Ribjo rejo povzdigniti, misli naše ministerstvo kmetijstva tiste pripomočke tudi v naših rekah, jezerih in bajerjih poskusiti, ki so se po nasvetu dveh Francozov (Remi in Gehin) na Francoskim dobro poterdili. V čim ti pripomočki obstojé, ne vémo. — Ker se goveja kuga tudi po Poljskim in Marskim razširja, je ponovilo ministerstvo notranjih oprav 11. dan pret. mesca že v létu 1844 dani modri ukaz, po kterim naj se perve bolne goveda v poprej zdravih krajih vpričo zató postavljene komisije precenijo, koliko so vredne, in potem naj se berž brez vsiga ozdravljanja pobijejo in globoko zakopljejo, de se kužna bolezin takó mahoma zatere. Vlastnik takó pobite živine dobí izgovorjeno povračilo koj iz kantonske kase. — Advokacije imajo od notarjev le v večih mestih ločene biti; scer zna advokat (pravdarski dohtar) tudi notár po novih postavah biti. — Nekoliko Českich žlahnikov (plemenitnikov) je cesarja prosilo, de naj pokliče deželni zbor skupej. — Na Ogerskih mejah leží že veliko blagá nakopičeniga, ki čaka časa, de se bo smelo brez mite (colnine) prepeljati. — Strašna nesreča se je pripetila 22. dan pret. mesca v Wiesu na Štajarskim, ko je bil veliki cerkveni shod. Snidilo se je več sto romarjev, ki so čez noč ležali na podih in skednjih, ktere so pa neki gospodarji zapèrli, de bi jim drugo jutro nihče brez plače za spavnico ne všel. Kar vstane ponoči strašan oginj, v kterim je veliko romarjev ob življenje prišlo; prvi hrup je govoril od 100 mertvih, to pa ni res; dosihmal jih scer še veliko pogrešujejo, le 9 so jih našli, ki so bili čisto ogelje. — Na Poljskim pokončuje zeka ôsa (kleine Kieferblattwespe), ki na borovcih živí, ondašnje borovje takó, de je že veliko gojzdov popolnoma gôlih. Hud mraz, ki je bil pred 14 dni, je k sreči toliko tega požrešniga merčesa pokončal, de ga je sèm ter tjè po 6 pavcov visoko pod drevesi ležalo. — Tergatev (bendíma) na Ogerskim okoli Pešta in Bude obéta posebno dobro vino (nekteri pravijo, kakor v létu 1834); tudi premalo ga ne bo. — Na Dunaji se kaže in v gledišu pleše nek paglovec, kakoršniga še morebiti na svetu ni bilo, star je 18 lét, pa meri le 26 pavcov in vaga 10 funtov; po rodu je Amerikanec, pa njegoví starši niso bili paglovci. Kakor je zdej velik, je bil že v 11. mescu svoje starosti; v 17 létih ni tedaj nič več zrasel. Ob-raza je lepiga, obnašanja prijetniga, in scer si je že veliko premoženja s tem skup spravil, de se po svetu kaže. Prišel je iz Angleškiga, in se imenuje Tom Pevce, to je Tomaš Pavčnik. — V Heveškim komitatu na Ogerskim sta prisegla dva kmeta, de sta vidila svojiga soseda v zadnji vojski umreti; na to prisego se omoži njegova vdova; ni davnej pa kar pride rajnki mož živ in zdrav iz bolnišnice domú, kamor so ga iz bojiša na polmertviga nesli. Žena je mogla spet perviga možá vzeti, drugimu pa slovo dati, ki je za to strašno žalosten.

Današnjimu listu je pridjan 31. dokladni list.